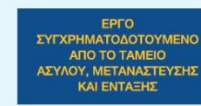
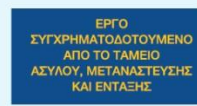

Καλές και κακές πρακτικές στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας

Άννα Ιορδανίδου
ΠΤΔΕ Παν/μίου Πατρών

Οι πρακτικές αναφέρονται σε θέματα κριτηρίων επιλογής κειμένων με βάση το επίπεδο ελληνομάθειας των μαθητών και με γνώμονα την υλοποίηση των διδακτικών στόχων, καθώς και σε θέματα έμφασης σε λειτουργικές ασκήσεις κατανόησης και παραγωγής λόγου και σε τρόπους σύνδεσης με τη διδασκαλία των γραμματικών φαινομένων χωρίς αναπαραγωγή της γραμματικής θεωρίας και απομνημόνευση ορισμών και κανόνων.

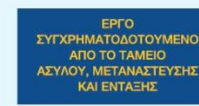

Γράφω ένα γράμμα σε έναν φίλο μου ή μια φίλη μου για το πώς περνάω το καλοκαίρι

Αγαπητέ φίλε Ντενίζ...

Στην αρχή θα σου πω πως περναω την ημερα μου Οταν ξυπναω το πρωί κάνω κατι δουλιες στο σπιτι όταν τελιωνω τις δουλιες μου μπενω στη θάλασα οταν θα βραδιασι βγαίνω εξω πηγαινω στις φιλές μου οτι ξερεις τις φιλες μου τους ξερεις, η Σήμαϊ Η Νουρζαν και η Σεραϊ. Μου αρεσει να παιζω volley ball αλλα μου αρεισει να παιζω μπασκετ θελω ναρθεις παλι να κολυμπησουμε μαζί σου εισαι ηκαλητερη φιλη μου...

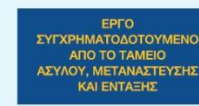
Γιαμζέ

Υποστηρικτικό υλικό της ΝΕ Γλώσσας Γυμνασίου του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων

Τα **κείμενα** (που καλύπτουν όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα κειμενικών ειδών και τύπων: αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία, λογοτεχνία, δοκίμια, δημοσιογραφικά άρθρα, διαφήμιση, χρηστικά κείμενα κτλ.) ακολουθούνται από **ασκήσεις** κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου.

Από τη **γραμματική ύλη** διδάσκεται η βασική ορολογία και δίνεται έμφαση σε γραμματικές ασκήσεις που αξιοποιούν τα κείμενα της θεματικής ενότητας.

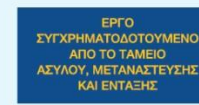
Υποστηρικτικό υλικό της ΝΕ Γλώσσας Γυμνασίου του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων

Για κάθε θεματική ενότητα των σχολικών βιβλίων εκπονήθηκε **φάκελος υλικού** που περιλαμβάνει

α) **κείμενα** ευκολότερα στην κατανόηση από αλλόγλωσσους μαθητές και

β) γλωσσικές **δραστηριότητες** ευχάριστες και φιλικές, που ευνοούν την εργασία σε ομάδες και ενισχύουν τα κίνητρα για εκμάθηση του λεξιλογίου και για χρησιμοποίηση της ελληνικής σε ποικίλες περιστάσεις επικοινωνίας.

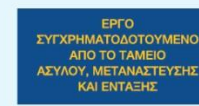
Τόσο τα κείμενα όσο και οι ασκήσεις φέρουν ένδειξη **βαθμού δυσκολίας** (Α εύκολο – Β μέτριας δυσκολίας – Γ δύσκολο).

Υποστηρικτικό υλικό της ΝΕ Γλώσσας Γυμνασίου του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων

Τα **κείμενα** (που καλύπτουν όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα κειμενικών ειδών και τύπων: αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία, λογοτεχνία, δοκίμια, δημοσιογραφικά άρθρα, διαφήμιση, χρηστικά κείμενα κτλ.) ακολουθούνται από **ασκήσεις** κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου.

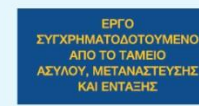
Από τη **γραμματική ύλη** διδάσκεται η βασική ορολογία και δίνεται έμφαση σε γραμματικές ασκήσεις που αξιοποιούν τα κείμενα της θεματικής ενότητας.

Υποστηρικτικό υλικό της ΝΕ Γλώσσας Γυμνασίου του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων

Τα **κείμενα** (που καλύπτουν όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα κειμενικών ειδών και τύπων: αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία, λογοτεχνία, δοκίμια, δημοσιογραφικά άρθρα, διαφήμιση, χρηστικά κείμενα κτλ.) ακολουθούνται από **ασκήσεις** κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου.

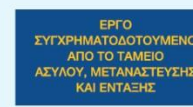
Από τη **γραμματική ύλη** διδάσκεται η βασική ορολογία και δίνεται έμφαση σε γραμματικές ασκήσεις που αξιοποιούν τα κείμενα της θεματικής ενότητας.

Φάκελος Ασκήσεων του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων

Ασκήσεις που καλύπτουν το σύνολο των γραμματικών φαινομένων της ελληνικής γλώσσας καθώς και ασκήσεις λεξιλογίου, ορθογραφίας, συλλαβισμού και στίξης και επικοινωνιακές δραστηριότητες.

Επιλογή γραμματικών φαινομένων που παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυσκολία σε όσους μαθαίνουν την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα, λόγω της ιδιομορφίας της γλώσσας-στόχου (για παράδειγμα, το πολύπλοκο κλιτικό σύστημα της Ν.Ε.).

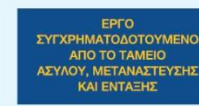
Φάκελος Ασκήσεων του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων

<http://www.museduc.gr>

<http://www2.media.uoa.gr/language/exercises/>

Τα γραμματικά φαινόμενα παρουσιάζονται απομονωμένα από άλλα συναφή και μπορούν να διδαχθούν διαδοχικά ή συνδυαστικά με άλλα.

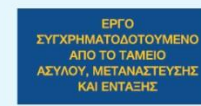
Ο διδάσκων επιλέγει κάθε φορά την άσκηση που χρειάζεται χωρίς να ακολουθεί την προτεινόμενη σειρά: κάθε άσκηση είναι μονοσέλιδη και αυτοτελής.

ΝΕ Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου, Ενότητα «Είμαστε όλοι ίδιοι, είμαστε όλοι διαφορετικοί»

ΣΤΟΧΟΙ

Θα μάθουμε να αναγνωρίζουμε και να αξιοποιούμε τα είδη των **ερωτηματικών** προτάσεων και να διακρίνουμε τις **ευθείες** από τις **πλάγιες** ερωτήσεις στον λόγο τον δικό μας και των άλλων, γραπτό και προφορικό.

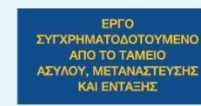

ΝΕ Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου, Ενότητα «Είμαστε όλοι ίδιοι, είμαστε όλοι διαφορετικοί»

ΣΤΟΧΟΙ

Θα συνειδητοποιήσουμε τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στον **ευθύ** και τον **πλάγιο λόγο** και τους τρόπους με τους οποίους **μετατρέπουμε** τον ευθύ σε πλάγιο και το αντίστροφο.

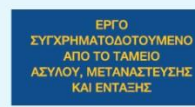
Θα δούμε ποιο ρόλο παίζουν οι **προκαταλήψεις** και τα **στερεότυπα** στις σχέσεις μας με τους άλλους.

Δίνεται έμφαση σε γραμματικά φαινόμενα, στα οποία αφιερώνεται σημαντική έκταση, ενώ θα έπρεπε να γίνεται απλή επανάληψη, εφόσον θεωρούνται διδαγμένα ήδη από το δημοτικό σχολείο.

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: ο εκπαιδευτικός επιλέγει απλώς να τα υπενθυμίσει, χωρίς να επιμείνει στη θεωρία της γραμματικής και στην ορολογία, αξιοποιώντας τα διαλογικά κείμενα της ενότητας.

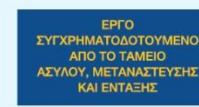
ΚΑΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: ο εκπαιδευτικός επαναλαμβάνει τη θεωρία της γραμματικής της ενότητας του σχολικού βιβλίου.

Δεν αναφέρονται κειμενικοί στόχοι, δηλαδή ποια είδη και τύπους κειμένων θα επεξεργαστούν οι μαθητές στη συγκεκριμένη ενότητα, που αποτελούν και τους κατεξοχήν διδακτικούς στόχους του γλωσσικού μαθήματος όλων των βαθμίδων.

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: ο εκπαιδευτικός επιλέγει σε ποια είδη και τύπους κειμένων θα εστιάσει, αξιοποιώντας και το σχολικό υλικό και υποστηρικτικό υλικό του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων.

ΚΑΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: ο εκπαιδευτικός διδάσκει κείμενα χωρίς κριτήρια επιλογής, μόνο γιατί περιλαμβάνονται στο σχολικό βιβλίο, ή διδάσκει κείμενα από το υλικό του Προγράμματος χωρίς κριτήρια επιλογής και χωρίς να λαμβάνει υπόψη το επίπεδο ελληνομάθειας των μαθητών.

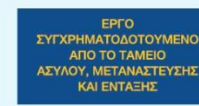
Κείμενο 1^ο (διάλογος από το βιβλίο *Ο ρατσισμός όπως τον εξήγησα στην κόρη μου*)

Τι είναι «ρατσιστής»;

Ρατσιστής είναι αυτός που, με το πρόσχημα ότι δεν έχει το ίδιο χρώμα δέρματος ούτε την ίδια γλώσσα ούτε τον ίδιο τρόπο να γιορτάζει με κάποιον άλλο, πιστεύει ότι είναι καλύτερος, ασ πούμε ανώτερος, απ' αυτόν που είναι διαφορετικός από τον ίδιο. Επιμένει να πιστεύει ότι υπάρχουν πολλές φυλές και λέει στον εαυτό του: «Η δική μου φυλή είναι ωραία και ευγενική. Οι άλλες είναι άσχημες και κτηνώδεις».

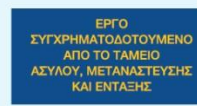
ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: γίνεται ανάγνωση με δραματοποίηση και για την κατανόηση του κειμένου δε χρησιμοποιούνται οι ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου αλλά δραστηριότητες όπως *Υπογραμμίστε τα σημεία όπου ο πατέρας εξηγεί τι είναι ρατσισμός κατά τη γνώμη του.*

ΚΑΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: ανάγνωση του κειμένου ως ενιαίου (χωρίς δραματοποίηση) και εντοπισμός άγνωστων λέξεων – αξιοποίηση των ερωτήσεων του σχολικού βιβλίου.

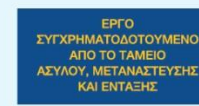
ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: να αξιοποιηθεί εναλλακτικά το κείμενο *12 Παιδιά με ειδικές ανάγκες* του υλικού του Προγράμματος, που είναι πιο απλό και συγκεκριμένο.

ΚΑΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: σιωπηρή ή μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου και εντοπισμός άγνωστων λέξεων – αξιοποίηση των ερωτήσεων του σχολικού βιβλίου.

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: μέσω παραδειγμάτων να αναδειχθεί ο ρόλος του γραμματικού φαινομένου στη λεκτική επικοινωνία και να επιλεγούν τα βασικά μόνο στοιχεία της θεωρίας, βλ. π.χ. την άσκηση 5 του κόμικς *Εγώ Ρατσιστής* (κείμενο 8) του υλικού του Προγράμματος: *Στο κείμενο έχετε τα λόγια που λένε οι τρεις συνομιλητές. Μπορείτε να τα μεταφέρετε σε πλάγιο λόγο και να ενημερώσετε κάποιον φίλο σας που δεν έχει διαβάσει το κόμικς τι λέει κάθε ήρωας;*

ΚΑΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ: αναπαραγωγή της γραμματικής θεωρίας του σχολικού βιβλίου, απομνημόνευση ορισμών και κανόνων, εμμονή σε περιττές λεπτομέρειες, όπως στα είδη των ερωτήσεων («γνήσιες, ρητορικές, προσταγής»).

Όπως έχει ήδη διαπιστώσει ο Αμερικανός γλωσσολόγος Leonard Bloomfield το 1933:

«Το αποτέλεσμα της διδασκαλίας εξαρτάται πολύ λιγότερο από τη θεωρητική θεμελίωση και πολύ περισσότερο από τις συνθήκες της διδασκαλίας και από την ικανότητα του δασκάλου».